

Bet. o. lovf. om uddannelsesstøtte.

Gennem afskaffelsen af de helt rentefrie lån med øjeblikkelig virkning forøges den med uddannelsen forbundne gældsbyrde væsentligt for samtlige uddannelsessøgende, hvilket i alvorlig grad vil modvirke en demokratisering af uddannelserne.

Foringelsen rammer derudover eksempelvis de uddannelsessøgende, der hidtil har været placeret under videregående uddannelser i henhold til § 1, stk. 1, i loven om ungdommens uddannelsesfond, men som fremover vil henhøre under elevuddannelser.

Mindretallet henstiller derfor til ministeren at drage omsorg for, at der ved lovens administration lægges vægt på, at ingen, der i dag er under uddannelse, støttedmæssigt stilles ringere end efter den gamle ordning, i tillid til hvilken uddannelsen blev påbegyndt.

Mindretallet finder det yderst betænkeligt, at der foretages en aftrapning af statens støtte til elever på 8. og 9. klassetrin, og at denne støtte helt bortfalder i 1972-73, uden at der på anden måde er sikret en virkelig dækning af det støttebehov, der herved vil opstå.

Ved revisionen af loven i maj 1969 opfordrede et mindretal (socialdemokratiet og SF) i betænkningen regeringen til at overveje at foretage en grundig undersøgelse af mulighederne for andre finansieringsformer ved siden af skattefinansieringen. Det må med beklagelse konstateres, at en sådan undersøgelse ikke er foretaget, skønt nødvendigheden af andre finansieringsformer klart fremgår af lovforslagets fuldkomne utilstrækkelighed både i henseende til støtteordningens umiddelbare udbygning og dens endelige udformning. Mindretallet ønsker derfor på det kraftigste igen at understrege ønskeligheden af en undersøgelse af denne art.

Til trods for den nominelle udbygning af støtteordningen med 21 millioner kr. må de rentefrie låns bortfald skønnes at medføre en betydelig forringelse af den samlede støtte.

Socialdemokratiet kan derfor ikke medvirke til gennemførelse af lovforslaget og vil ved 3. behandling undlade at stemme.

Et andet mindretal (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) kan ikke tiltræde det

forelagte lovforslag. På baggrund af den foreliggende kommissionsbetænkning var det at vente, at den reviderede lov ville betyde et vist begrænset fremskridt. Som forslaget nu er, er det ikke på noget punkt et væsentligt fremskridt, på en del områder endda en decideret forringelse. Det svarer ganske hertil, at heller ikke bevillingsrammen er udvidet.

Socialistisk folkeparti finder fortsat, at forslaget omfattende anvisning på studielån som den brugbare løsning er en alvorlig fejltagelse. En ren stipendiestøtte er i alle måder at foretrække, og der stilles i konsekvens heraf ændringsforslag nr. 1-5.

Lovforslagets § 12 giver loven karakter af en rammelov, der gradvis skal udvides. Om tempoet, hvori dette skal ske, er intet angivet. Det må anses for rimeligt at fastslå, at en fuld udbygning af loven skal ske inden for det næste tiår. I konsekvens heraf stilles ændringsforslag nr. 6 til § 12.

De meget betydelige midler, der er nødvendige, for at denne udbygning kan finde sted, bør i nogen grad fremskaffes ved bidrag fra de erhvervsvirksomheder, som i dag drager fordel af det højt kvalificerede personale, hvis uddannelse er betalt af det offentlige. Som et første skridt i den retning stilles ændringsforslag nr. 7 om et nyt kapitel med en ny paragraf, hvorefter der pålægges erhvervsvirksomheder en årlig afgift til staten på 1.000 kr. for hver ansat, der har akademisk uddannelse.

Med lovforslaget således ændret kan socialistisk folkeparti give det tilslutning, idet det dog må præciseres, at den økonomiske ramme er for snæver og fordelingen på de enkelte grupper ikke tilfredsstillende. Der synes således især at være grund til at forøge støtten til de yngste årgange. I takt med uddannelsespligtens udvidelse bør det overvejes, om denne støtte bør ydes som et forhøjet børnetilskud.

Ændringsforslag.

Af et mindretal (Morten Lange):

Til § 2.

- 1) I stk. 1 udgår ordene „og lån“.
- Stk. 3 og 4 udgår.